

Alue- ja kuntavaalien 2025 ulkomainonta

Keskusvaalilautakunta 18.02.2025 § 6
455/00.00.00/2024

Valmistelija

Hallintosihteeri Henni-Leena Jaakkola, puh. 040-1946048, henni-leena.jaakkola@iitti.fi

Alue- ja kuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 13.4.2025. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 2.4.-8.4.2025 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 2.-5.4.2025 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakkoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 26.3.2025.

Kuntaliitto on yleiskirjeellään 9/2024 (23.9.2024) suositannut ulkomainonnan sallimista kunnan hallinnassa olevilla alueilla viikkoa ennen ennakkoäänestyksen aloittamista. Alue- ja kuntavaalien ulkomainonta voidaan siis aloittaa niillä alueilla, jotka ovat kunnan hallinnassa ja määräysvallassa 26.3.2025.

Kunnilla ei ole lakisääteistä velvollisuutta vaalimainonnan järjestämiseen, mutta kunnat ovat perinteisesti tarjonneet puolueille ja valitsijayhdistyksille mahdollisuuden ehdokasjulistoiden esillepanoon niille varatuissa telineissä. Vaalimainospaikkojen ylläpito ja maksullisuus vaihtelevat kunnittain.

Ulkomainonnan sallimisessa julkisissa tiloissa on keskeistä ehdokkaiden yhdenvertainen kohtelevinen, esimerkiksi vaalimainospaikkojen määrän ja jakautumisen tai kustannusten määräytymisen osalta. Kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle tulevan julistetilan sijainti, luettuna vasemmalta oikealle, tulisi määräytyä samassa järjestyksessä kuin ehdokaslistojen yhdistelmässä. Jotta tyhjiä mainospaikkoja ei jäisi, ehdokkaita asettaneilta ryhmiltä voidaan tiedustella, tulevatko he käyttämään mainospaikkoja ja edellyttää vastausta tiettyyn päivämäärään mennessä uhalla, että vaalimainospaikkoja ei heille varata.

Kunnat voivat säädellä maillaan tapahtuvaa mainontaa, huomioiden kuitenkin yhdenvertaisuusnäkökulman toteutumisen. Kampanjointi yksityisten tahojen omistamilla tai hallinnoimilla alueilla on aina luvanvaraista.

Traficom ohjeistaa vaalimainontaa maanteiden varsilla ja asemakaava-alueiden ulkopuolella sekä asemakaava-alueella maankäyttö- ja rakennuslain, 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölain, 83 §:n 4 momentissa tarkoitetulla liikennealueella, esimerkiksi kuntien taajamien läpi menevien maanteiden varrella (valtion liikenneväylien varrella).

Vaalilain (56 §:n ja 72 §:n) mukaan yleisen ennakkoäänestyspaikalla tai vaalipäivän äänestyspaikalla taikka niiden välittömässä läheisyydessä ei saa äänestysaikana pitää puheita, julkipanna tai jakaa painettuja tai kirjoitettuja kehoituksia eikä muutoinkaan vaikuttaa tai yrittää vaikuttaa äänestäjien vaalivapauteen. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että vaalimainoksia ei tule asettaa ennakkoäänestyspaikkojen tai äänestyspaikkojen läheisyyteen niin, että voidaan katsoa niiden vaikuttavan äänestäjän valintaan. Vaalimainosten ei siten esimerkiksi tule näkyä vaalihuoneistoon tai sen sisäänkäynnille.

litin kunnassa on osoitettu vain yksi kunnan hallinnassa ja määräysvallassa oleva ulkomainontapaikka, Kausalan tori.

Alue- ja kuntavaalien 2025 vaalimainokset tulee poistaa ulkomainontapaikoilta alue- ja kuntavaalin seuraavalla viikolla eli viikon kuluessa vaalipäivästä (vko 16).

Esittelijä

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunta päättää, että

- alue- ja kuntavaalien 2025 ulkomainonta voidaan aloittaa keskiviikkona 26.3.2025 Kausalan torilla. Mainonta muilla litin kunnan omistamilla alueilla ja kiinteistöillä on kielletty.
- litin kunta huolehtii vaalimainostelineiden pystyttämisestä ja poistamisesta.
- vaalimainokset tulee poistaa ulkomainontapaikolta alue- ja kuntavaaleja seuraavalla viikolla eli viikon kuluessa vaalipäivästä (vko 16).
- puolueet ja valitsijayhdistykset veloitetaan huolehtimaan taulujen siisteydestä.
- kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle varataan vähintään yksi kaksipaikkainen ja kaksipuolinen teline julisteita varten.
- kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle tulevan julistetilan sijainti, luettuna vasemmalta oikealle määräytyy samassa järjestyksessä kuin ehdokaslistojen yhdistelmässä.
- ehdokkaita asettaneiden ryhmien tulee ilmoittaa litin kunnan keskusvaalilautakunnan sihteerille mainospaikan käytöstä sähköpostitse henni-leena.jaakkola@iitti.fi viimeistään 21.3.2025 klo 16:00 mennessä.
- keskusvaalilautakunnan sihteeri laatii ulkomainonnasta erillisen tiedotteen sekä kartan Kausalan keskustan alueelta, josta käy ilmi sallittu ja kielletty mainonta-alue. Tiedote julkaistaan kunnan verkkosivuilla ja lähetetään sähköpostitse niille puolueille sekä valinta yhdistyksille, joiden yhteystiedot ovat tiedossa.
- antaa päätöksensä edelleen kunnanhallitukselle tiedoksi.

Päätös

Keskusvaalilautakunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen yksimielisesti.